

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-61/21 - 1

Predmet C-61/21

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

2. veljače 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour administrative d'appel de Versailles (Francuska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

29. siječnja 2021.

Tužitelj:

JP

Tuženici:

Ministre de la Transition écologique

Premier ministre

[omissis]

[omissis] Cour administrative d'appel de Versailles
(Žalbeni upravni sud u Versaillesu, Francuska)

[omissis]

Puni sastav

[omissis]

Rasprava održana 20. siječnja 2021.
Odluka od 29. siječnja 2021.

[omissis]

Uzimajući u obzir sljedeći postupak:

Prethodni sudski postupak:

Osoba JP tražila je od tribunala administratif de Cergy-Pontoise (Upravni sud u Cergy-Pontoiseu, Francuska) da:

1. poništi prešutnu odluku kojom je prefekt departmana Val-d'Oise odbio poduzeti mjere za rješavanje njezinih zdravstvenih problema povezanih s onečišćenjem okoliša;
2. naloži prefektu da, u roku od dva tjedna i pod prijetnjom novčane kazne od 3000 eura po danu kašnjenja, poduzme sve mjere u svojoj nadležnosti kako bi riješio njezine zdravstvene probleme povezane s alergijama na čestice iz zraka, osobito da ispravi odluke o odobrenju razvrstanih postrojenja uključivanjem sustavne obveze poduzeća koja podliježu tom zakonodavstvu da obustave emisije onečišćujućih tvari čim meteorološko upozorenje predvidi ozbiljan rizik od prekoračenja graničnih vrijednosti;
3. naloži prefektu departmana Val-d'Oise i državi da provedu sve preporuke Europske komisije, koje osobito proizlaze iz njezine obavijesti od 15. veljače 2017., kao i 12 preporuka koje je Revizorski sud izdao u svom izvješću iz siječnja 2016.;
4. prije donošenja presude imenuje dva stručnjaka za mjerenje onečišćenja zraka i njegova utjecaja na utvrđene tegobe; **[orig. str. 2.]**
5. u slučaju da se ne imenuju ti stručnjaci, naloži državi da joj isplati iznos od šest milijuna eura na ime naknade štete zbog narušenog zdravlja i 15 milijuna eura na ime naknade neimovinske štete nastale zbog tjeskobe te tjelesnih, estetskih, fizičkih i psihičkih poteškoća.

Tribunal administratif de Cergy-Pontoise (Upravni sud u Cergy-Pontoiseu) presudom br. 1510469 od 12. prosinca 2017. odbio je taj zahtjev.

Postupak pred sudom koji je uputio zahtjev:

Osoba JP, koju zastupa L. Gimalac, odvjetnik, u tužbi i četirima podnescima zaprimljenima 25. travnja 2018., 16. siječnja 2019., 28. svibnja 2019., 15. siječnja 2020. i 23. rujna 2020. zahtijeva od suda koji je uputio zahtjev da:

1. ukine tu presudu;
2. prihvati njezine zahtjeve istaknute u prvostupanjskom postupku;
3. državi naloži plaćanje iznosa od 3500 eura na temelju članka L. 761-1 code de justice administrative (Zakonik o upravnim sporovima).

Osoba JP tvrdi sljedeće:

– država je na temelju članka L. 220-1 code de l'environnement (Zakonik o okolišu) odgovorna za kvalitetu zraka;

- sud je pogrešno presudio da prefekt departmana Val-d'Oise nije imao manevarskog prostora u primjeni propisa koji se odnose na onečišćenje zraka, iako ima ovlasti posebnog nadzora i nije pružio dokaz da je poduzeo sve mjere potrebne zbog prekoračenja graničnih vrijednosti onečišćenja u regiji Ile-de-France ili u području nadzora razvrstanih postrojenja;
- prekoračenje graničnih vrijednosti onečišćenja može dovesti do nastanka odgovornosti države u odnosu na nju s obzirom na obveze predviđene europskom direktivom od 21. svibnja 2008.;
- odgovornost države može se utvrditi na temelju njezine obveze da poduzme sve potrebne mjere za zaštitu života ljudi;
- također je moguć nastanak odgovornosti države za rizik;
- sud je pogrešno odbio njezin zahtjev za imenovanje stručnjaka;
- utvrđena je veza između onečišćenja zraka i njezina zdravstvenog stanja, postojanja štete prouzročene tjeskobom i nedostatkom informacija.

Odgovorom na tužbu, zaprimljenim 21. ožujka 2019., ministre de la transition écologique et solidaire (ministar ekološke i solidarne tranzicije, Francuska) zahtijeva da se tužba odbije.

Tvrđi da istaknuti tužbeni razlozi nisu osnovani.

Osoba JP stekla je pravo na punu pravnu pomoć odlukom od 25. svibnja 2018.

Uzimajući u obzir preostali sadržaj spisa. **[orig. str. 3.]**

Uzimajući u obzir:

- Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda;
- Ugovor o funkcioniranju Europske unije;
- Direktivu *[omissis]* [Europskog parlamenta i Vijeća] 2008/50/EZ od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čišćem zraku za Europu [(SL 2008., L 152, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 29., str. 169.)];
- Zakonik o okolišu;
- presude *[omissis]* Suda Europske unije od 19. studenoga 2014. [ClientEarth (C-404/13, EU:C:2014:2382),] i *[omissis]* od 24. listopada 2019. [Komisija/Francuska (Prekoračenje graničnih vrijednosti za dušikov dioksid) (C-636/18, EU:C:2019:900),];
- odluke Conseil d'État (Državno vijeće) br. 394254 od 12. srpnja 2017. i br. 428409 od 10. srpnja 2020. u sudskim postupcima;

– Zakonik o upravnim sporovima.

[omissis]

Imajući u vidu sljedeće:

1. Osoba JP podnijela je žalbu na presudu br. 1510469 od 12. prosinca 2017. kojom je tribunal administratif de Cergy-Pontoise (Upravni sud u Cergy-Pontoiseu) odbio njezine zahtjeve, osobito za poništenje prešutne odluke prefekta departmana Val-d'Oise koji je odbio poduzeti mjere za rješavanje njezinih zdravstvenih problema povezanih s onečišćenjem zraka te za naknadu štete od države nastale zbog različitih posljedica koje pripisuje tom onečišćenju i koje se procjenjuju na 21 milijun eura.

Pravni okvir spora:

2. S jedne strane, u skladu s člankom 1. Direktive [omissis] [2008/50]: „Ovom Direktivom utvrđuju se mjere čiji je cilj: /1. definiranje i utvrđivanje ciljeva za kvalitetu zraka kako bi se izbjegli, spriječili ili umanjili štetni učinci na ljudsko zdravlje i okoliš kao cjelinu; [...]”. U skladu s njezinim člankom 4.: „Države članice uspostavljaju zone i aglomeracije na čitavom svojem državnom području. Procjena i upravljanje kvalitetom zraka provode se u svim zonama i aglomeracijama”. U skladu s njezinim člankom 13. stavkom 1.: „Države članice osiguravaju da u njihovim zonama i aglomeracijama razine sumporova dioksida, PM₁₀, olova i ugljikova monoksida u zraku ne prelaze granične vrijednosti utvrđene u Prilogu XI. / Što se tiče dušikova dioksida i benzena, granične vrijednosti navedene u Prilogu XI. ne smiju se prekoračiti od tamo navedenih datuma. [...]”. **[orig. str. 4.]**

3. S druge strane, u skladu s [omissis] člankom 23. [stavkom 1.] Direktive [omissis] [2008/50]: „Ako u određenim zonama ili aglomeracijama razine onečišćujućih tvari u zraku prekorače bilo koju graničnu vrijednost ili ciljnu vrijednost kao i bilo koju granicu tolerancije u svakom od tih slučajeva, države članice osiguravaju izradu planova za kvalitetu zraka za te zone i aglomeracije kako bi postigle relevantnu graničnu vrijednost ili ciljnu vrijednost navedenu u prilogima XI. i XIV. / U slučaju prekoračenja onih graničnih vrijednosti za koje je rok za postizanje sukladnosti već prošao, u planovima za kvalitetu zraka utvrđene su odgovarajuće mjere kako bi razdoblje prekoračenja bilo što je moguće kraće. Planovi za kvalitetu zraka mogu dodatno obuhvatiti i posebne mjere koje imaju za cilj zaštitu osjetljivih skupina stanovništva, uključujući i djecu. / Ti planovi [omissis] [za] kvalitetu zraka sadrže minimalno informacije iz odjeljka A Priloga XV., a mogu uključivati i mjere sukladno članku 24. Ti se planovi Komisiji dostavljaju bez odgode, a najkasnije dvije godine nakon kraja godine u kojoj je zabilježeno prvo prekoračenje. [...]”.

4. U prilog zahtjevima za naknadu štete u svojoj tužbi, osoba JP osobito tvrdi da joj je narušeno zdravlje zbog pogoršanja zraka u zemljopisnom području regije Ile-de-France u kojoj boravi. Smatrajući da je do tog pogoršanja došlo zbog

nepoštovanja obveza francuskih tijela koje proizlaze iz odredbi Direktive 2008/50 [OMISSIS] navedenih u prethodnim točkama 2. [omissis] i 3. [omissis], osoba JP na temelju toga tvrdi da postoji odgovornost države za naknadu navedene štete nastale zbog narušenog zdravlja.

Ozbiljne poteškoće u tumačenju prava Europske unije u vezi s tužbom osobe JP:

5. Odgovor na zahtjeve za naknadu štete koje je podnijela osoba JP podrazumijeva određivanje dosega odredbi članka 13. stavka 1.[omissis][,] i članka 23. stavka 1.[omissis][,] Direktive 2008/50[omissis] u pogledu stjecanja prava pojedinaca na naknadu štete zbog narušenog zdravlja u slučaju da država članica Europske unije počini dovoljno ozbiljnu povredu obveza koje proizlaze iz tih odredbi.

6. To pitanje, koje je odlučujuće za ishod spora, uključuje ozbiljne poteškoće u tumačenju prava Unije. Stoga ga valja uputiti Sudu Europske unije u skladu s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i, dok Sud o njemu ne odluči, prekinuti postupak povodom tužbe osobe JP.

ODLUČUJE:

Članak 1.: Postupak povodom tužbe osobe JP prekida se do odluke Suda Europske unije o sljedećim pitanjima:

1. Treba li primjenjiva pravila prava Europske unije koja proizlaze iz odredbi članka 13. stavka 1.[omissis][,] i članka 23. stavka 1.[omissis][,] Direktive 2008/50/EZ od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu [(SL 2008., L 152, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 29., str. 169.)] tumačiti na način da pojedinci, u slučaju da država članica Europske unije počini dovoljno ozbiljnu povredu obveza koje proizlaze iz te direktive, od dotične države članice imaju pravo dobiti naknadu štete zbog narušenog zdravlja, koja je izravno i sigurno uzročno povezana s pogoršanjem kvalitete zraka? **[orig. str. 5.]**

2. Pod pretpostavkom da Ako se na temelju prethodno navedenih odredbi doista može dodijeliti takvo pravo na naknadu štete zbog narušenog zdravlja, kojim uvjetima podliježe ostvarivanje tog prava, osobito u pogledu datuma na koji treba ocijeniti postojanje povrede koja se može pripisati dotičnoj državi članici?

[omissis]